

A bírálóbizottság értékelése

Kőszegi Botond értekezése a szerzőnek a viselkedési közgazdaságtan területén az utóbbi években Paul Heidhuis szerzőtárssal elért, vezető nemzetközi szakfolyóiratokban megjelent, és máris jelentős figyelmet kapott eredményeit tartalmazza. A vizsgált kérdések az iparági szervezetek elméletének három témakörét érintik. A megválaszolásukra alkalmazott modellek közös és újszerű jellemzői, hogy míg a vállalatok továbbra is a klasszikus elmélet szerinti tökéletesen racionális profit-maximalizáló ágensek, addig a fogyasztókat olyan preferencia-rendezések segítségével jelenítik meg, amelyek alkalmasak az egyéni döntéseket befolyásoló különféle, empirikusan is kimutatott pszichológiai jelenségek modellezésére is.

A bizottság hangsúlyozza, hogy az értekezés eredményei nem csak elméleti szempontból fontosak, hanem hasznos szakpolitika ajánlások alapját is képezhetik, például a banki magatartások tisztességes voltának a megítélésére.

Az értekezésben szereplő számos eredmény közül a bizottság az alábbiakat emeli ki, mint a jelöltnek a viselkedési közgazdaságtan és speciálisan az iparági szervezetek viselkedés-alapú elméletéhez való legjelentősebb hozzájárulásait:

- a kompetitív hitelpiacok egy olyan empirikusan is tesztelhető modelljének a megalkotása és elemzése, amely lehetővé teszi bizonyos piacsabályozási lépések társadalmi többletre gyakorolt hatásának az analitikus vizsgálatát is;
- a differenciált termékű oligopol piacokon jól ismert fókusz-árzás jelenségének alternatív magyarázata egy még analitikusan is jól kezelhető olyan modell felállításával és teljeskörű elemzésével, amelyben a fogyasztók veszteség-kerülők;
- a kiskereskedelmi árak alakulásában empirikusan megfigyelt mintázatok magyarázata egy új, referencia-függő preferenciákra épülő modell segítségével, és annak elemzése, hogy egy veszteségkerülő fogyasztókat kiszolgáló monopolista cégnek mikor és miért lehet optimális stratégiája az, hogy egy egyébként kockázatmentes környezetben véletlenszerűen leárazási akciókat alkalmazzon;
- az értekezés további erénye, hogy tartalmaz egy érdekes és élvezetes bevezetést is a viselkedési közgazdaságtan területére, különös tekintettel az azonnali igénykielégítésre való törekvés és a referencia-függő döntések empirikusan is vizsgált jelenségeire és ezek újszerű matematikai modellezésére.

Az értekezésben precízen és jól érthetően bemutatott eredményeket mind az opponensek, mind a bizottság tagjai újszerűnek és fontosnak találták. A hivatalos bírálók és a bizottság is egyetértettek abban, hogy Kőszegi Botond a viselkedési közgazdaságtan elismert kutatója. Értekezése magas színvonalú, az elmélet és a szakpolitika számára is jelentős eredményeket tartalmazó, nagyon alaposan megírt munka, amely mindenben teljesíti az MTA doktori cím megszerzéséhez szükséges követelményeket.